

Handläggare
Anna Lönn
Telefon: 08-508 28 874

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2015-11-17 p. 10

Yttrande till mark- och miljödomstolen angående överklagan av länsstyrelsens beslut, mål nr 1524-15

Förvaltningens förslag till beslut

1. Yrka att mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.
2. Åberopa detta tjänsteutlåtande som grund för nämndens talan.
3. Uppdra åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet.
4. Justera beslutet omedelbart.

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Monika Gerdhem
Avdelningschef

Sammanfattning

I februari 2012 inkom klagomål från boende på en fastighet på Ullereudsbacken om buller och låg inomhustemperatur. Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnade klagomålen utan ytterligare åtgärd. Mot bakgrund av de åtgärder och utredningar som utförts bedömde nämnden att även om störningar kan förekomma, är det inte rimligt att rikta ytterligare krav mot fastighetsägaren, Brf Bockö 4.

Nämndens beslut överklagades. Länsstyrelsen avslog överklagandet varpå klaganden överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen. Nämnden har beretts tillfälle att yttra sig i ärendet senast den 25 november 2015.

Miljöförvaltningen har i ärendet bedömt att inga nya uppgifter tillkommit som föranlett förvaltningen att göra en annan bedömning än det beslut som togs den 6 maj 2013 om att ärendet skulle lämnas utan ytterligare åtgärd.

Förvaltningen anser att mark- och miljödomstolen ska avslå överklagandet.

Bakgrund

Den 14 februari 2012 inkom en boende på Ullerudsbacken 77, nedan kallad klaganden, med klagomål till miljöförvaltningen. Klagomålen gällde låg inomhustemperatur och drag, buller från grannar och fläktar som betjänar husets frånluftventilation i bostaden. Enligt klaganden började problemen med låg inomhustemperatur, drag och buller efter det att yttertaket lades om 2001.

Den 24 maj 2012 svarade fastighetsägaren att besök hos klaganden och enklare undersökningar hade genomförts. Åtgärder hade vidtagits i form av tätning av en terassdörr för att motverka drag och byte till gummilister på tvättmaskinerna för att dämpa buller. Vidare utredningar så som ljudnivåmätningar, termografering och en takbesiktning med avseende på värme- och ljudisolering var planerat att utföras under 2012.

Den 12 juni 2012 utfördes ljudnivåmätningar i klagandens lägenhet. Mätningarna visade att ljudet från takfläkten inte överskred Socialstyrelsens riktvärden för buller inomhus (SOSFS 2005:6). Enligt rapporten var anledningen till att huset är lyhört att ljud fortplantas i byggnadens stomme. Akustikkonsulten angav att det är extremt kostsamt, om ens tekniskt möjligt, att utföra konstruktiva ingrepp i byggnaden i syfte att förhindra spridning av stomburet ljud. Enligt ljudmättningsrapporten överskred bullret från torktumlare och tvättmaskiner Socialstyrelsens riktvärden för tersband och ekvivalenta ljudnivåer i en lägenhet på bottenvåningen. Översiktsmätningar visade att nivåerna låg endast 3 dB lägre i klagandens lägenhet, vilket sannolikt innebär att bullret från tvättstugan även där överskred Socialstyrelsens riktvärde för ekvivalent ljudnivå med 3 dB.

Den 16 oktober 2012 inkom en rapport från en takinspektion utförd av en byggingenjör-firma. Enligt rapporten kunde ingen teoretisk skillnad mellan u-värdet (vilket beskriver ett materialskiotts värmeisoleringsförmåga) av den gamla och den nya takkonstruktionen konstateras.

Den 5 december 2012 utfördes en termografering i klagandens lägenhet. Lufttemperaturen i lägenheten uppmättes till mellan 21 och 23 °C. Utomhustemperaturen var vid mättillfället -10 °C och

vindhastigheten 3-4 m/s. Termograferingen visade att det finns köldbryggor i taket och väggen på flera ställen i lägenheten.

Den 13 mars 2013 kl. 9 utförde miljöförvaltningen en inspektion i klagandens bostad. Temperatur- och dragmätningar utfördes i sovrummet som upplevs som kallast av klaganden. Tilluftsventiler i hela lägenheten var öppna. Utomhustemperaturen var vid mättillfället -4°C och vindhastigheten 4 m/s. Miljöförvaltningen konstaterade vid inspektionen att luft-, yt- och operativ temperatur låg inom gällande riktvärden. I tak noterades en begränsad yta, som troligen angränsar till ett ventilationsrör, där yttemperaturen som lägst var ca 10 °C. I övrigt uppmättes 17-18 °C i taket. Mätningar visade att drag låg inom rekommenderat värde för luftens medelhastighet. Ljudnivåmätningar utfördes i båda sovrummen. Mätningarna visade i enlighet med de tidigare ljudmätningarna att Socialstyrelsens riktvärden för buller inomhus inte överskreds när fläkten var i drift. Riktvärden för lågfrekventa tersband klarades med god marginal i båda sovrummen.

Den 10 april 2013 yttrade sig klaganden över takinspektionen, termografirapporten och bullermätningsrapporten. Hon påpekade bland annat att akustikfirman i sin rapport från den 12 juni 2012 konstaterat att ljudnivåerna från tvättstugan överskrider Socialstyrelsens riktvärden och att slag och stötar i trappträcket i trapphuset ger upphov till mycket starka ljud i bostaden.

Den 3 maj 2013 meddelade Brf Bockö 4 att det endast finns sju lägenheter i klagandens trappuppgång. Föreningen ansåg därför att störningarna från grannar inte ger upphov till sådana störningar som föranleder föreningen att vidta åtgärder. Vidare skulle dämpare under tvättmaskiner och torktumlare bytas ut mot M-dämpare som ger en mycket god vibrationsisolering.

Den 6 maj 2013 beslutade miljö- och hälsoskyddsnämnden att ärendet skulle avslutas utan ytterligare åtgärd. Beslutet motiverades med att de åtgärder och utredningar som har utförts, även om störningar kan förekomma, är tillräckliga och det inte rimligt att rikta ytterligare krav mot fastighetsägaren Bockö 4.

Klaganden överklagade beslutet till länsstyrelsen den 5 juni 2013. I överklagandet angav klaganden bl.a. att maskinerna i tvättstugan inte försetts med gummiklossar utan istället en sorts tassar som inte gjort någon skillnad för ljudbilden i hennes lägenhet. Klaganden anförde vidare att de temperaturmätningar som miljöförvaltningen

utfört ska ogillas då man inte tagit hänsyn till de köldbryggor som framkommit i termografirapporten.

Den 10 februari 2015 avslog länsstyrelsen överklagandet bl.a. med motiveringen att de företagna mätningarna som gjorts i klagandens bostad visar att bullernivån, lufthastigheten och inomhustemperaturen i bostaden inte uppgår till sådana nivåer att det är att beakta som en olägenhet för människors hälsa i den mening som avses i 9 kap. 3 § MB.

Den 18 mars 2015 överklagade klaganden länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen. Mark- och miljödomstolen har därefter berett miljö- och hälsoskyddsnämnden tillfälle att yttra sig senast den 25 november 2015.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Klaganden har i sitt överklagande yrkat att beslutet ska ändras till att fastighetsägaren åläggs att åtgärda brister i bostaden, särskilt som de uppkommit p.g.a. åtgärder som fastighetsägaren vidtagit och bland annat anfört att miljö- och hälsoskyddsnämnden inte tagit hänsyn till lägenhetens höga U-värde.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut om att lämna ärendet utan vidare åtgärd baserades på de mätningar av inomhustemperatur, drag och buller som utförts i klagandens lägenhet.

I beslutet konstaterade nämnden att lufttemperatur, operativ temperatur och drag låg inom gällande riktvärden vid mättillfället. Att yttemperaturen understeg riktvärdet på begränsade ytor bedöms inte utgöra en olägenhet för människors hälsa och miljö. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har som grund för sitt beslut tagit hänsyn till de uppmätta värdena och satt de i relation till Socialstyrelsen riktvärden, vilka numera har ersatts av Folkhälsomyndighetens riktvärden, för att bedöma om lufttemperatur, operativ temperatur och drag utgör en olägenhet. Eftersom de uppmätta värdena klarar riktvärdena saknar förändringar i U-värde efter takrenovering betydelse.

Vidare konstaterade nämnden att ljudnivåer från takfläkten understeg gällande riktvärde, men att ekvivalent ljudnivå från tvättstugan låg 3 dBA över riktvärde enligt översiktsmätningar. Fastighetsägaren, Brf Bockö 4, har därefter meddelat att åtgärder vidtagits gällande bullret från tvättstugan genom beställning av gummiklossar, så kallade M-dämpare, för placering under tvättmaskiner och torktumlare i enlighet med akustikkonsultens

åtgärdsförslag. Tvättstugan är enligt fastighetsägaren tillgänglig för de boende mellan kl. 6-21 där man uppskattat beläggningen till ca 30 % av tillgänglig tid. Med hänsyn till att tvättstugan inte används nattetid, att den används en begränsad del av den tillgängliga tiden samt att fastighetsägaren vidtagit åtgärder enligt åtgärdsförslagen gör förvaltningen bedömningen att det inte är rimligt att ställa ytterligare krav på fastighetsägaren.

Den störning klaganden upplever på grund av ljud från trapphuset bedömer förvaltningen är begränsad baserat på att det endast finns sju lägenheter i trappuppgången.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömde mot bakgrund av utförda åtgärder och utredningar att det inte var rimligt att rikta ytterligare krav mot fastighetsägaren Bockö 4. Klagomålet lämnades mot denna bakgrund utan ytterligare åtgärd.

Överklagandet till mark- och miljödomstolen innehåller inga nya uppgifter i sak. Förvaltningen anser mot bakgrund av ovanstående att mark- och miljödomstolen ska avslå överklagandet.

Bilagor

1. Yttrande från Brf Bockö 4 till Mark- och miljödomstolen, 2015-10-18
2. Beslut från Länsstyrelsen 2015-02-10, beteckning 5051- 21817-2013
3. Överklagande av miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut om avslut 2013-05-06
4. Beslut om avslut 2013-05-06, dnr 2012-2277
5. Inspektionsrapport miljöförvaltningen 2013-03-15